

Op te bergen
in de band van
13 november 2002

***Statenstuk* 982**

Ondersteuning vrijwillige besturen dorpshuizen (Voorstel v. Najaarsnota 2002)

Advies: ter behandeling in de Statencommissie Cultuur en Welzijn op
23 oktober 2002

B-stuk

Behandeld door de heer J.J. Ottens, telefoonnummer (0592) 365791
Portefeuillehouder: mevrouw M. Brink-Massier

Inleiding

De ondersteuning van de vrijwillige besturen van dorpshuizen in Drenthe loopt nu een paar jaar. Wij zijn als provincie nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van de ondersteuningsstructuur en hebben voor de eerste fase van één jaar (1 mei 2000 - 1 mei 2001) eenmalig totaal € 34.033,50 (f 75.000,-) bijgedragen vanuit het krediet Welzijn. De resultaten waren dermate positief dat uw staten hebben besloten € 94.590,50 beschikbaar te stellen voor een vervolg tot eind 2002 (statenstuk 845, Project Ondersteuning van vrijwilligersbesturen van dorpshuizen en speelplaatsen (Voorstel m. Voorjaarsnota 2001)). Tijdens dit vervolg is, naast het ondersteunen van de vrijwilligers, ook een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van gemeentelijk en provinciaal vrijwilligersbeleid en zijn belangrijke stappen gezet als het gaat om lokale, bovenlokale en provinciale samenwerking. Met de Groningse en de Friese collega-instellingen is veelvuldig contact geweest. Met Groningen heeft dit door de zeer geringe uitvoeringscapaciteit van de Groningse zusterinstelling nauwelijks tot praktische samenwerking geleid. De samenwerking met de inhoudelijk sterke en ervaren Stichting Dorpshuizen Friesland (SDF) is echter zeer intensief geweest. Dit leverde met name voor Drenthe grote voordelen op bij de uitvoering van activiteiten (kosten, kwaliteit en vernieuwing) en bij de uitwisseling van expertise.

De Stichting Dorpshuizen Drenthe (SDD) en SDF willen de succesvolle samenwerking graag voortzetten en hebben daarover principeafspraken gemaakt. Om de noordelijke samenwerking te waarborgen en te versterken is het de bedoeling dat het werkgeverschap van de Drentse consulente wordt ingebed bij DBF Adviseurs in bedrijfsontwikkeling. Deze organisatie opereert op noordelijke schaal en houdt onder andere kantoor in Assen. Ook het werkgeverschap voor de consulenten van SDF en de werknemers van de Friese Kleine Kernen Vereniging (FLD) wordt bij deze organisatie ondergebracht. Dit heeft grote voordelen als het gaat om de inzet van expertise en afstemming rond de aanpak van de plattelandsproblematiek.

Op dit moment is het werkgeverschap van de consulente nog ondergebracht bij de Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD). De BOKD vindt dit echter niet passend omdat het niet goed aansluit bij haar kernactiviteiten.

Advies

1. Met ingang van 2003 aan de SDD een structurele subsidie verlenen van jaarlijks € 70.000,- voor de ondersteuning van de vrijwillige besturen van dorpshuizen.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

- Versterking van de sociale infrastructuur en daarmee de leefbaarheid op het platteland.
- Verbeteren van het (praktisch) beheer van dorpshuizen.
- Betere ondersteuning en deskundigheid van vrijwilligers.
- Het versterken van ondersteuningsnetwerken ten behoeve van vrijwilligers op gemeentelijk, provinciaal en noordelijk niveau.
- Provinciale waardering voor het vrijwilligerswerk.

Argumenten

1.1. *De activiteiten sluiten goed aan bij het provinciaal beleid.*

De activiteiten sluiten qua inhoud en werkwijze goed aan bij de prioriteiten van het cultuur, welzijn en zorg(CWZ)-beleid, met name als het gaat om het stimuleren van vrijwilligerswerk, het in standhouden van basisvoorzieningen in kleine dorpen en het voorkomen van sociaal isolement van onder andere ouderen. Het gaat hier niet alleen om directe ondersteuning van vrijwilligers en daarmee het stimuleren van vrijwilligerswerk. Het gaat ook om het goed functioneren van dorpshuizen en daarmee het kunnen behouden van deze voor dorpen heel belangrijke voorziening. In de dorpshuizen worden vaak diensten en voorzieningen aangeboden en vinden activiteiten plaats die met name voor minder mobiele bevolkingsgroepen (ouderen, jongeren etc.) belangrijk zijn. Daarnaast is de werkwijze uitermate vraag- en klantgericht.

1.2. *Er is een grote vraag van de vrijwilligers naar ondersteuning.*

De vrijwillige bestuurders van de dorpshuizen krijgen steeds grotere verantwoordelijkheden en moeten aan steeds hogere eisen voldoen qua managementkwaliteiten, deskundigheid op het gebied van (veranderende) wetgeving etc. Daarmee wordt de drempel om zich als vrijwilliger in te (blijven) zetten steeds hoger. Een goede ondersteuning verlaagt de drempel. In de voorafgaande periode is gebleken dat de vraag naar ondersteuning groot is en blijft. Door informatievoorziening (telefonisch, nieuwsbrieven en thema-avonden), advisering (onder andere bezoeken ter plaatse), deskundigheidsbevordering (trainingen) en bemiddeling wordt in de behoefte voorzien.

1.3. *Onder dorpshuizen, hun vrijwilligers en de gemeenten is groot draagvlak voor de activiteiten van SDD.*

Met ingang van 2002 is het voor dorpshuizen mogelijk zich aan te sluiten bij de SDD. Ruim 60% van de dorpshuizen heeft dit inmiddels al gedaan en betaalt contributie. Vijf welzijnsinstellingen hebben zich aangemeld als donateur en twee gemeenten hebben structurele subsidie toegezegd. Daarnaast worden bepaalde activiteiten gezamenlijk met de lokale welzijnsinstellingen georganiseerd en daarmee lokaal gefinancierd.

1.4. *Er is een meerwaarde om de ondersteuning op provinciale schaal te organiseren.*

Voor de ondersteuning van de dorpshuisvrijwilligers is specifieke kennis en deskundigheid nodig die de capaciteit van de meeste gemeenten te boven gaat. Het biedt schaalvoordelen om deze ondersteuning provinciaal te organiseren en te faciliteren. Vanwege het belang van de ondersteuning voor de gemeenten is de provincie van mening dat ook gemeenten aan de ondersteuning bij moeten dragen. Daarnaast ligt de verantwoordelijkheid voor onderhoud en verbeteringen aan de dorpshuisaccommodaties en voor een sluitende exploitatie bij de gemeenten. Het uitvoeren van activiteiten binnen de dorpshuizen valt onder de verantwoording van de vrijwilligers.

1.5. *De investeringen in de afgelopen jaren van provincie, SDD en collega-instellingen leveren vooral in de toekomst rendement op.*

Het gaat daarbij om bijvoorbeeld de inspanningen om een goed adressenbestand te krijgen, om het gemeentelijk beleid te inventariseren en vooral om netwerken op te bouwen op de verschillende niveaus.

Ter inzage in de leeskamer

1. Statenstuk 845, Project Ondersteuning van vrijwilligersbesturen van dorpshuizen en speelplaatsen (Voorstel m. Voorjaarsnota 2001)

Assen, 23 september 2002
Kenmerk: 38/6.7/2002008371

Gedeputeerde staten van Drenthe,

S.B. Swierstra, wnd. voorzitter
J.D. Nauta, griffier

ab/jh/coll.

Evaluatie projectperiode 1 mei 2001 t/m 30 april 2002, Stichting Dorpshuizen Drenthe

Op 1 mei 2000 ging het project "Startmotor voor dorpshuizen" van start. Het betrof een project voor een jaar, gefinancierd door de provincie Drenthe en het Juliana Welzijn Fonds.

De werkgeversrol voor de 2 part time medewerkers lag bij de Brede Overleggroep Kleine Dorpen Drenthe. De provincie Drenthe kende het project wegens het succesvolle verloop een vervolgsubsidie toe voor de periode 1 mei 2001 tot en met 31 december 2002. Daarnaast werd aanvullende financiering gekregen via het VSB-fonds Groningen/Drenthe. Ook dit fonds gaf een bijdrage voor de periode 1 mei 2001 tot en met 31 december 2002.

Op 8 november 2001 werd de Stichting Dorpshuizen Drenthe opgericht. Deze Stichting is sinds die datum inhoudelijk verantwoordelijk voor de invulling van het werkprogramma van het Steunpunt dorpshuizen. Per 8 november is de naam van het Steunpunt officieel gewijzigd in Stichting Dorpshuizen Drenthe.

Beginsituatie

- Door het succesvolle eerste jaar (1 mei 2000- 30 april 2001) is de Stichting Dorpshuizen Drenthe goed bekend bij de diverse accommodaties in Drenthe.
- De doelgroep geeft te kennen zeer tevreden te zijn met de georganiseerde activiteiten en ook de nieuwsbrief wordt ervaren als een direct en zinvol medium.
- De Stichting wordt benaderd door diverse gemeenten om mee te praten over gemeentelijk beleid. Gemeenten ervaren het opstellen van gemeentelijk accommodatiebeleid als lastig.
- Dorpshuisbestuurders kunnen bij de Stichting terecht voor specifieke begeleiding en ondersteuning op het terrein van bijvoorbeeld wet- en regelgeving, subsidies, nieuwbouw/verbouw, personele problemen en exploitatie.
- Er is nauwelijks sprake van overlegstructuren binnen gemeenten en provincie voor dorpshuisbestuurders.
- In Noordelijk verband is geen sprake van structureel overleg tussen beroepskrachten die werkzaam zijn op het gebied van de dorpshuizen.

Behaalde resultaten en effecten

Op activiteitengebied:

- Het in het eerste jaar opgezette adressenbestand is gecompleteerd.
- De informatievoorziening richting dorpshuizen en gemeenten via de nieuwsbrieven en de themabijeenkomsten is gecontinueerd.
- Diverse dorpshuizen en gemeenten hebben een beroep gedaan op de expertise van de Stichting.
- De bestaande collectieve regeling voor dorpshuizen (BUMA/SENA-regeling) wordt in 2002 mogelijk uitgebreid met een collectief verzekeringsaanbod. Hiervoor worden momenteel besprekingen gevoerd en geïnventariseerd welke wensen de diverse accommodaties hebben.
- In juni 2001 heeft de Stichting Dorpshuizen Drenthe een brochure over de Drank en horecawet uitgebracht. De brochure bevat modellen voor het bestuursreglement en de vrijwilligersinstructie die de dorpshuisbesturen toe kunnen passen in de eigen accommodatie. Ook gemeenten hebben een exemplaar van de brochure gekregen.
- Onder verantwoordelijkheid van de Stichting Dorpshuizen Drenthe is het Kwaliteitszorgsysteem 'Goed voor elkaar, kwaliteit in dorpshuizen' verder ontwikkelt. In november 2001 werd het systeem gepresenteerd aan de dorpshuizen in Drenthe. Voor dorpshuisbestuurders is het systeem een instrument om het functioneren van het dorpshuis kritisch te volgen en waar nodig zelf verbeteringen aan te brengen.
- In maart 2002 heeft de Stichting Dorpshuizen Drenthe een brochure uitgebracht over fondswerving en financiën. De bijbehorende themabijeenkomst werd druk bezocht door 83 personen van 36 accommodaties.

- In de winterperiode november 2001 t/m april 2002 heeft de Stichting 9 gemeentelijke avonden georganiseerd. Deze werden in totaal bezocht door 117 personen van 73 accommodaties en 5 welzijnsorganisaties. Er werd tijdens iedere avond gesproken over het handboek Kwaliteitszorg. Daarnaast kwam het gemeentelijk beleid van de diverse gemeenten aan bod.
- Er is gestart met een structureel overleg tussen de beroepskrachten die werkzaam zijn op het gebied van de dorpshuizen en vrijwilligersondersteuning (dus met Noordelijke (collega)organisaties en Welzijnsorganisaties als bijv. STAMM, Partoer, SWBO, SWB en Steunpunt Speeltuinwerk Drenthe).
- Er is sprake van structureel overleg tussen de Noordelijke dorpshuiscoepels op beroepsniveau.
- In januari 2002 werd een tweedaagse cursus Bedrijfs hulpverlening voor de vrijwilligers en beheerders van dorpshuizen georganiseerd. De cursusgroep zat vol (maximaal 16 deelnemers). Vanwege het succes van de eerste cursus en de belangstelling voor een nieuw aanbod, organiseert de SDD in de zomer van 2002 een 2^e cursus.

Op het gebied van de organisatie SDD en de toekomst van de SDD:

- In november 2001 is er een Stichting Dorpshuizen Drenthe opgericht. Deze Stichting neemt de aansturing van het Steunpunt over. De naam van het Steunpunt is vanaf 8 november ook officieel Stichting Dorpshuizen Drenthe.
- Het bestuur van de SDD komt maandelijks bijeen. Dit om de nieuwe stichting een goede start te geven en grip te krijgen op het complexe geheel van de ondersteuning aan de dorpshuizen.
- Er zijn besprekingen gevoerd om te verkennen welke mogelijkheden de Noordelijke dorpshuiscoepels (Stichting Dorpshuizen Friesland/SDF, Vereniging Groninger Dorpshuizen/VGD en de Stichting Dorpshuizen Drenthe) zien voor het opstarten van een Noordelijke samenwerking.
- Begin mei 2002 hebben zich al 66 dorpshuizen aangesloten bij de Stichting. Ook zijn er een aantal welzijnsorganisaties die donateur van de Stichting zijn geworden. Zij vertegenwoordigen nog eens 20 accommodaties. In totaal vertegenwoordigt de Stichting Dorpshuizen Drenthe daarmee bijna 60% van alle dorpshuizen/wijkcentra in Drenthe. Een aantal dorpshuizen heeft te kennen gegeven het contributiebedrag te hoog te vinden en haakt om deze reden af. Een aantal andere dorpshuizen heeft te kennen gegeven nog geen beslissing over aansluiting te hebben genomen.
- Het bestuur van de Stichting Dorpshuizen Drenthe is tot overeenstemming gekomen met het bestuur van de SDF over samenwerking per 1 januari 2003. Beide besturen stellen hiervoor een intentieverklaring op die op 4 juni aangeboden zal worden aan de Drentse gedeputeerde. De toekomst van de SDD binnen een grotere organisatie is daarmee gewaarborgd.

Eindbevindingen

Het bestuur van de SDD kan terugkijken op een geslaagd jaar. De activiteiten van de Stichting werden zeer goed bezocht en de producten die afgeleverd werden waren naar de zin van onze doelgroep. Daarnaast blijkt de hoeveelheid vragen behoorlijk te zijn toegenomen (zie voor een vergelijking bijlage 3, waarin de resultaten van het eerste jaar van het project zijn opgenomen). De toename van activiteiten werd mede mogelijk gemaakt door de uitbreiding van formatie per 1 augustus 2001.

Ook voor de vervolgfase van het project zijn goede resultaten geboekt. Tussen SDD en SDF zijn afspraken gemaakt over een intensieve samenwerking per 1 januari 2003. Het aantal aangesloten dorpshuizen zit momenteel op 60% en dit aantal groeit nog steeds. Ook welzijnsinstellingen en gemeenten weten de SDD naar waarde te schatten. Dit blijkt uit een aantal donateurschappen en subsidietoekenningen voor de Stichting.

Het bestuur van de SDD is uiterst tevreden met de nu al behaalde resultaten en kijkt de toekomst met vertrouwen tegemoet omdat blijkt dat de diensten van de Stichting in een behoefte onder de doelgroep voorzien.

Bijlage 1: overzicht van activiteiten en categorieën vragen

Om een beeld te geven van de werkzaamheden van de Stichting, volgt een overzicht van activiteiten en diensten. Deze zijn uitgevoerd in de periode mei 2001 tot en met 30 april 2002.

Ook wordt een overzicht gegeven van de activiteiten die nog tot en met 31 december 2002 gepland staan (bijlage 2).

Activiteit/dienst	frequentie
Telefonisch geadviseerd	51x
Informatie toegezonden, schriftelijk geadviseerd	52x
Adviserende bezoeken, gesprekken op locatie (zowel met dorps huisbestuurders als gemeentelijke ambtenaren), bijwonen platformavonden, gemeentelijke informatieavonden, overleg met welzijnsinstellingen en collega-organisaties/contacten met voorgenomde organisaties	37x
Uitgave nieuwsbrief (375 exemplaren per nieuwsbrief)	4x
• Uitgifte brochure Drank- & Horecawet. Ontwikkeling en uitgifte van het Kwaliteitszorgsysteem • Uitgifte brochure Werving van fondsen en subsidies • Organisatie cursus bedrijfshulpverlening (12 cursisten=<i>maximum aantal</i>)	1x 1x 1x 1x
• Oprichtingsbijeenkomst/themabijeenkomst Kwaliteitszorg (bezoekersaantal: 45 personen van 21 dorps huizen) • Themabijeenkomst werving fondsen en subsidies (bezoekersaantal: 83 personen van 36 dorps huizen) • Gemeentelijke avonden (bezoekersaantal in totaal: 117 personen van 73 dorps huizen)	1x 1x 9x
Inventarisatie naar de belangstelling van de dorps huizen in Drenthe (welke thema's spelen er?)	1x

Categorieën vragen	frequentie
Wet- en regelgeving (o.a. brandveiligheid, bestuurlijke aansprakelijkheid, BHV, BUMA/SENA, legionella, Sociale Hygiëne, ARBO, IVA, BEM, gebruikersvergunning)	40x
Gemeentelijk beleid	8x
Personeelszaken, beheer, exploitatie, vrijwilligers, ondersteuning bij beleidsplan, kwaliteitszorg	27x
Verbouwing, fondsen, subsidies, beoordeling verbouwingsplan	12x
Overige vragen (o.a. ITC in dorps huizen, opzetten MFC, reclame in dorps huizen, problemen mbt. dorp en dorps huis, regeling gymtoestellen, gemiddelde prijzen, opstarten beheerdersoverleg, opstarten dorps huis)	17x
Vragen van gemeenten en andere organisaties (subsidieregelingen, relatie dorps huis/gemeente, doorsneewaarden dorps huis, reïntegratie werknemers, BHV, eisen aan barvrijwilligers)	10x

Bijlage 2: Planning / Werkplan 2002

datum	Activiteit of uitgave	Bijzonderheden
23 mei 2002	Expertmeeting multifunctionaliteit accommodaties	Op uitnodiging van het LCO
28 mei 2002	Discussieavond gemeentelijk beleid Aa & Hunze	Op verzoek van de dorpshuizen in die gemeente
3 juni 2002	Studiebijeenkomst gemeentelijke ambtenaren mbt gemeentelijk beleid	
<i>medio juni 2002</i>	<i>Verschijning nieuwsbrief nr 1, 3^e jg</i>	
<i>begin september</i>	<i>Verschijning nieuwsbrief nr 2, 3^e jg</i>	
22 oktober 2002	Vergadering/themabijeenkomst voor aangeslotenen	Thema = prijsbeleid van dorpshuizen
Wervingsronde richting gemeenten en dorpshuizen		
november 2002	Themabijeenkomst	Thema nog te bepalen
<i>december 2002</i>	<i>Verschijning nieuwsbrief nr 3, 3^e jg</i>	

Werkplan

In 2002 organiseert de Stichting de volgende activiteiten:

- De Stichting geeft 4 nieuwsbrieven uit.
- De Stichting organiseert een vergadering voor de aangesloten dorpshuizen. Aan deze vergadering wordt ook een themabijeenkomst gekoppeld.
- De Stichting organiseert in augustus 2002 een 2^e cursus Bedrijfshulpverlening voor vrijwilligers en personeelsleden van dorpshuizen.
- Het Stichtingbestuur gaat verder invulling geven aan de Noordelijke Samenwerking.
- De SDD organiseert een studiebijeenkomst voor gemeentelijke ambtenaren over het onderwerp accommodatiebeleid.
- De Stichting werkt aan de uitbreiding van het collectieve aanbod voor de aangesloten dorpshuizen in Drenthe. Momenteel wordt onderzocht of er een collectief verzekeringspakket kan worden aangeboden.
- De Stichting ontwikkelt en geeft in ieder geval nog 1 brochure uit: 'Promotie en Publiciteit voor dorpshuizen'.

Bijlage 3: Resultaten projectperiode 1 mei 2000 – 30 april 2001

Activiteit/dienst	frequentie
Telefonisch geadviseerd	37 x
Informatie toegezonden, schriftelijk geadviseerd	29 x
Adviserende bezoeken, gesprekken op locatie (zowel met dorpshuisbestuurders als gemeentelijke ambtenaren)	12 x
Bijwonen platformavonden, gemeentelijke informatieavonden, overleg met welzijnsinstellingen en collega-organisaties	10 x
Uitgave nieuwsbrief	4 x
Uitgifte brochure	2 x
Regioavonden (bezoekersaantal: 102 personen van 32 dorpshuizen)	4 x
Themabijeenkomsten (Thema Vrijwilligers: bezoekersaantal: 43 personen van 21 dorpshuizen Thema Veiligheid: bezoekersaantal: 58 personen van 25 dorpshuizen)	2 x

Categorieën vragen	frequentie
Wet- en regelgeving (oa. HACCP, BUMA/SENA, legionella, Sociale Hygiëne)	38 x
Gemeentelijk beleid	13 x
Personeelszaken, beheer, exploitatie	23 x
Verbouwing, fondsen, subsidies	12 x

Met het oog op de toekomst van dorpshuizen

'Dorp onder dak'

Meerjarenvisie & werkplan

van de Stichting Dorpshuizen Drenthe

2002-2005

Stichting Dorpshuizen Drenthe

Woord vooraf

Na een periode van bijna twee “proefdraaien” als ontwikkelingsproject functioneert de Stichting Dorpshuizen Drenthe sinds november 2001 als onafhankelijke stichting.

De ondersteuning van de dorpshuizen in Drenthe heeft daarmee structureel vorm gekregen.

Als bestuur voelt dat wat dubbel:

Enerzijds is de aanleiding onplezierig: dorpshuizen (en de vrijwilligers die daar zo nauw bij betrokken zijn) worden door tal van ontwikkelingen in het nauw gedreven, waardoor ondersteuning nodig is geworden.

Anderzijds is het mooi om dorpshuizen dichter bij elkaar te brengen en samen te werken aan een gemeenschappelijk doel: een leefbare woonomgeving.

Met deze meerjarenvisie wil de Stichting Dorpshuizen Drenthe aangeven hoe zij dat gemeenschappelijke doel in de komende jaren wil gaan nastreven.

Namens het bestuur van de Stichting Dorpshuizen Drenthe,

Wil Kraf,
voorzitter

Assen, 2 september 2002

1. Inleiding

In 1998 is er onder de dorpshuisbesturen in Drenthe een onderzoek gehouden. Uit dit onderzoek kwam duidelijk naar voren dat, alhoewel dorpshuizen erg van elkaar verschillen, een aantal problemen voor ieder dorpshuis gelijk zijn. Vragen met betrekking tot pacht, personeel, exploitatie, bezetting en wet- en regelgeving gelden voor ieder dorpshuis. De resultaten van dit onderzoek zijn eind '98 gepresenteerd in het rapport "Op eigen kracht of met hulpmotor".

Het belang van dorpshuizen in kleine leefgemeenschappen werd in 2000 nog eens extra onderstreept door de uitkomst van een in Groningen door de Rijksuniversiteit uitgevoerd Leeronderzoek "Voorzieningen kleine dorpen". Niet de dorpswinkel, niet de basisschool, niet het openbaar vervoer maar het dorpshuis wordt door dorpsbewoners ervaren als de belangrijkste voorziening in hun dorp. Op zich geen verrassende uitkomst, omdat in veel dorpen het dorpshuis als enige openbare voorziening is overgebleven en dus plaats van handeling is van (bijna) alle activiteiten. Een dorpshuis is in veel gevallen de spil van het dorp.

Gezien de belangrijke functie van een dorpshuis zal er alles aan moeten worden gedaan om ervoor te zorgen dat deze voorziening optimaal kan functioneren. Dit houdt in de praktijk in dat de sleutelpersonen, de vrijwilligers die het dorpshuis besturen, ondersteuning, informatie en deskundigheidsbevordering krijgen aangeboden.

De provincie Drenthe heeft het belang van de dorpshuizen in Drenthe vroegtijdig onderkend door het voorgenoemde onderzoek te ondersteunen. Tevens nam de provincie in mei 2000 het initiatief voor het opstarten van het steunpunt dorpshuizen Drenthe. Toen dit steunpunt na een jaar in een grote behoefte onder de doelgroep bleek te voorzien investeerde de provincie nogmaals in de uitbreiding van het steunpunt door het toekennen van een subsidie tot en met december 2002.

Het steunpunt ontplooidde meer en nieuwe initiatieven, en daarnaast werd er in november 2001 een rechtspersoon opgericht, waardoor het steunpunt zijn eigen stichtingsbestuur kreeg en de naam Stichting Dorpshuizen Drenthe (SDD) ging voeren. De BOKD trok zich terug als inhoudelijke aanstuurder maar behield een faciliterende rol ten aanzien van het personeel en het kantoor van de SDD. Deze faciliterende rol eindigt per 1 januari 2003.

De dorpshuizen in Drenthe hebben sinds 1 januari 2002 de mogelijkheid om zich aan te sluiten bij de Stichting Dorpshuizen Drenthe, een mogelijkheid waar al ruim 60% van de doelgroep gebruik van heeft gemaakt. Daarnaast hebben ook een aantal welzijnsorganisaties en een tweetal gemeenten de Stichting Dorpshuizen Drenthe hun steun en een financiële bijdrage aangeboden. Een aantal andere gemeenten behandelen de aanvraag om steun van de SDD in 2003.

2. Visie en uitgangspunten

De Stichting Dorpshuizen Drenthe heeft in haar statuten de volgende doelstelling geformuleerd:

De SDD heeft tot doel het ondersteunen en behartigen van de collectieve belangen van de dorpshuizen* in de provincie Drenthe, een en ander in de meest ruime zin.

De SDD gaat daarbij uit van het gegeven dat dorpshuizen in hoge mate bijdragen aan de leefbaarheid van dorpen, buurten en wijken en dat de vrijwilligers die zich bezig houden met de dorpshuizen daarom ondersteuning verdienen bij hun vaak zware taak.

De SDD ondersteunt de vrijwilligers die zich bezig houden met het besturen en exploiteren van de dorpshuizen in Drenthe op de volgende manieren:

- ✚ Door het verzamelen en verstrekken van informatie;
- ✚ Door het bevorderen van de uitwisseling van informatie en ervaringen tussen de dorpshuizen;
- ✚ Door het verstrekken van adviezen betreffende het bestuurlijk-organisatorisch functioneren, de bedrijfsvoering en de administratie van de dorpshuizen;
- ✚ Door het verwijzen naar instellingen in en buiten Drenthe die deskundige adviezen kunnen verstrekken omtrent verschillende activiteiten en dienstverleningsvormen;
- ✚ Door het bevorderen van deskundigheid van bestuursleden en functionarissen van dorpshuizen;
- ✚ Door het behartigen van de collectieve belangen van dorpshuizen bij de overheden;
- ✚ Door het bevorderen en/of voeren van overleg met andere organisaties, voor zover dat van belang kan zijn voor het realiseren van de doelstelling van de stichting en/of dorpshuizen.

Vraaggericht

De SDD werkt nadrukkelijk vraaggericht. Het aanbod van de stichting is afgestemd op de vragen van de doelgroep.

Trends in de ondersteuningsbehoefte

Kijkend naar de afgelopen 2 jaar, dan is vast te stellen dat er een goed begin is gemaakt met de deskundigheidsbevordering van de besturen van de dorpshuizen in Drenthe, dit door de nieuwsbrief en de georganiseerde themabijeenkomsten. Een probleem bij het op niveau houden van de deskundigheid, is het verloop binnen de besturen van de dorpshuizen. Het gebeurt maar al te vaak dat een deskundige voorzitter de “trekker” in het bestuur is. Als die voorzitter aftreedt moet diens opvolger opnieuw beginnen en zelf kennis gaan opbouwen. Het is dan ook van belang dat een organisatie als de SDD een regelmatig terugkerend cursusaanbod organiseert om de deskundigheid van de diverse besturen op peil te houden.

* Waar in deze visie gesproken wordt over dorpshuizen wordt ook nadrukkelijk buurthuizen, wijkcentra en andere multifunctionele centra met een neutraal, openbaar karakter bedoeld.

Een tweede conclusie is dat de situatie rondom de dorpshuizen niet statisch is, het is een dynamisch gebeuren. Wet- en regelgeving veranderen (soms erg snel) en de besturen vertrouwen erop dat de wijzigingen aan hen doorgegeven worden door de SDD. Nieuwe regels roepen nieuwe vragen op bij de doelgroep en genereren werk voor de SDD. Ook de taken en de verantwoordelijkheid van de dorpshuisbesturen worden zwaarder. Deze bestuurlijke verantwoordelijkheid bemoeilijkt het vinden van personen die zich in willen zetten voor bestuurlijke taken bij de dorpshuizen. Een dorpshuis vertegenwoordigd als gebouw een bepaalde waarde en dit brengt zwaarwegende financiële verantwoordelijkheden met zich mee. Ondersteuning door de SDD voor deze groep vrijwilligers zorgt ervoor dat er een plek is waar bestuurders met vragen terecht kunnen.

Aansluitend op de behoefte aan deskundigheidsbevordering en de veranderingen rondom dorpshuizen zien we diverse maatschappelijke trends waar dorpshuizen ook mee te maken hebben c.q. krijgen. Discussies rondom bijvoorbeeld een Brede school, dagindeling, multifunctionaliteit, vercommercialisering en privatisering van dorpshuizen vragen van de bestuurders dat zij een actieve partner kunnen zijn in deze processen. Dit vergt veel van deze groep vrijwilligers.

Voor de SDD houdt dit concreet in dat wij deze ontwikkelingen vertalen voor de dorpshuizen en de dorpshuizen hierover informeren. Desgewenst kan de SDD dorpshuizen begeleiden in het veranderingsproces. Ook wordt er een beroep gedaan op de expertise en het brede overzicht dat de SDD heeft door haar positie als provinciale organisatie, om de besturen te helpen bij het maken van beslissingen voor de toekomst van hun dorpshuis. In dat opzicht is er sprake van een toenemende vraag naar intensievere vormen van inzet van de SDD.

Samenvattend

Samenvattend kan over de behoefte aan ondersteuning gezegd worden dat de al in het rapport 'Op eigen kracht of met hulpmotor' genoemde terreinen met knelpunten niet sterk veranderd zijn. De ondersteuningsbehoefte op deze terreinen blijft groot, deze neemt zelfs toe door de steeds weer veranderende wet- en regelgeving en door bepaalde maatschappelijke ontwikkelingen. Er is een toename te zien in ondersteuningsvragen die een intensievere inzet vergen van de SDD.

Ook gemeenten en andere organisaties (welzijnsorganisaties, onafhankelijke bureau's, etc.) doen vaker een beroep op de SDD. Het bestuur stelt dat zij deze groepen niet primair als doelgroep zien. De SDD wil en kan wel een beperkte vraagbaakfunctie voor deze organisaties vervullen, maar activiteiten die meer tijd kosten zullen op basis van betaling plaats moeten vinden.

3. Maatschappelijke ontwikkelingen

Er bestaat geen twijfel over het belang en het bestaansrecht van dorpshuizen. Tegelijkertijd constateert het bestuur van de SDD dat er een aantal bedreigingen voor dorpshuizen zijn.

Bedreigingen

- ✚ De wet- en regelgeving is ingewikkeld en de veranderingen in de materie zijn niet eenvoudig bij te houden, laat staan binnen het dorpshuis te implementeren.
- ✚ Door de aanscherping van de bestuurlijke aansprakelijkheid zijn vrijwilligers niet geneigd bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen, vooral niet in een organisatie als een dorpshuis waar ook zaken als werkgeverschap spelen.
- ✚ De veranderende samenleving vraagt ook verandering van de dorpshuizen. De consument verwacht meer kwaliteit van het dorpshuis en om te kunnen overleven moet het dorpshuis aan die kwaliteitseis voldoen.

Door ondersteuning vanuit de SDD kunnen dorpshuizen aan deze bedreigingen gemakkelijker het hoofd bieden. De toekomstige activiteiten van de SDD zijn er ook op gericht om de taken van de dorpshuisbesturen te vergemakkelijken.

Kansen

Naast bedreigingen constateert het bestuur van de SDD dat er ook kansen voor dorpshuizen ontstaan, en dan in het bijzonder op het gebied van multifunctionaliteit en ontwikkelingen als de brede school. Multifunctionaliteit is geen nieuw verschijnsel en veel dorpshuizen in Drenthe dragen meerdere functies in zich. Heel bekend zijn de combinaties dorpshuis/bankgebouw, dorpshuis/peuterspeelzaal, dorpshuis/dokterspost. Nieuwe en aangepaste functies zijn natuurlijk heel goed denkbaar.

Er zijn zeker projecten rondom het thema multifunctionaliteit mogelijk. Een dorpshuis kan prima participeren in projecten om de combinatie zorg en werk beter te combineren (het Friese project servicecentra Te Plak bijvoorbeeld).

Wel moet er zorgvuldig omgegaan worden met deze ontwikkelingen. Per dorpshuis zal gekeken moeten worden naar de mogelijkheden die er zijn voor een multifunctioneel gebouw, mits hier in het dorp en/of de regio behoefte aan is. Multifunctionaliteit is zeker een kans, maar niet voor ieder dorpshuis de oplossing. Voorts moet goed onderscheid gemaakt worden naar de schaalgrootte waarover gesproken wordt. Wat is een klein dorp en wat wordt gezien als een grotere kern? Welke gevolgen heeft de schaalgrootte voor een eventueel op te zetten multifunctioneel gebouw?

De SDD kan en wil graag als partner participeren en dorpshuisbesturen (c.q. gemeenten) begeleiden in het proces om te komen tot multifunctionele centra in de provincie Drenthe.

4. Aansluiting bij provinciaal beleid

Eind 2000 werd een nieuwe provinciale contourennota vastgesteld, 'Schaduwen vooruit'. De provincie Drenthe geeft in deze nota nieuwe beleidslijnen en kaders aan waarbinnen door diverse organisaties gewerkt dient te worden.

Het werk van de Stichting Dorpshuizen Drenthe sluit naadloos aan bij een aantal van de uitgangspunten in 'Schaduwen vooruit'.

Vraaggericht werken

In 'Schaduwen vooruit' wordt vastgesteld dat niet langer het aanbod, maar de vraag richtlijn moet zijn bij het vaststellen van producten en/of diensten. De SDD sluit zich hierbij volledig aan. Een belangrijk deel van het aanbod van de SDD is gebaseerd op de directe behoefte bij de dorps huizen.

De SDD houdt voortdurend contact met haar achterban, dit middels de nieuwsbrief, regelmatig georganiseerde discussieavonden en door een jaarlijkse aangesloten avond. Bijeenkomsten worden regelmatig geëvalueerd en de stichting inventariseert minimaal eens per jaar waar vragen en knelpunten liggen.

Pro-actief werken

Daarnaast laat de stichting zich bij de bepaling van haar aanbod deels leiden door ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en ontwikkelingen in de samenleving. De Stichting signaleert toekomstige knelpunten en springt hier op voorhand op in.

Samen werken

De SDD heeft in de afgelopen 2 jaar goede contacten opgebouwd met diverse overheden (gemeenten) en aanverwante organisaties zoals diverse welzijnsinstellingen. Met deze welzijnsinstellingen is overeen gekomen dat het aanbod van de SDD en de afzonderlijke welzijnsinstellingen op elkaar aanvullend zal zijn. Waar nodig, is sprake van collegiaal overleg of worden samen activiteiten ontplooid. Na afstemming wordt gekeken bij welke organisatie de vraag van een dorps huis het beste past. Overlap van werkzaamheden en het inefficiënt inzetten van middelen wordt door deze manier van werken vermeden.

Herwaardering vrijwilligers

Door het aanbieden van ondersteuning voelen vrijwilligers zich serieus genomen en gesteund in hun vrijwilligerswerk. Het bestaan van een goed functionerende ondersteuningsstructuur als de SDD motiveert de vrijwilligers die zich met dorps huizen bezig houden om hun werk voort te zetten. Ze zijn beter toegerust om dit werk te blijven volhouden. Ook de werving van nieuwe vrijwilligers wordt hierdoor positief beïnvloed.

Interprovinciaal werken

De SDD werkt op dit moment op collegiaal niveau op sommige terreinen al samen met collega organisaties in Groningen (VGD) en Friesland (SDF). Vooral de samenwerking met Friesland levert voor de provincie Drenthe veel winst op. Het bestuur van de SDD heeft een principe akkoord gesloten met het bestuur van de SDF om per 1 januari 2003 intensief te gaan samenwerken (een en ander wel onder voorwaarde van financiering).

5. Aansluiting bij gemeentelijk beleid

In het eerste jaar van het bestaan van de ondersteuning aan dorpshuizen heeft de SDD een inventarisatie gehouden naar het gemeentelijk accommodatiebeleid in de provincie Drenthe. Uit deze inventarisatie bleek dat gemeentelijk beleid nog een brug te ver is voor de meeste gemeenten. De gemeenten kampen al met problemen omdat het oude beleid van de afzonderlijke gemeenten na de gemeentelijke herindeling gestroomlijnd moest worden.

Inmiddels is er wel een trend ingezet dat gemeenten meer aandacht besteden aan accommodatiebeleid. De SDD probeert de gemeenten te ondersteunen in hun zoektocht naar informatie. Daarom organiseerde de stichting in juni 2002 een gemeentelijke studiebijeenkomst rondom dit onderwerp. Ambtenaren en bestuurders werden uitgenodigd om tegen betaling deel te nemen aan de bijeenkomst.

Alhoewel de SDD de ondersteuning aan gemeenten niet als een kerntaak ziet, is het bestuur wel van mening dat een helder accommodatiebeleid in het belang is van de dorpshuizen in Drenthe. Het organiseren van bijeenkomsten voor gemeenten dient dan ook gezien te worden in het licht van belangenbehartiging voor de dorpshuizen.

De SDD is verder voorstander van een goed gemeentelijk vrijwilligersbeleid. Gemeenten moeten hun vrijwilligers faciliteren, zodat deze vrijwilligers hun werk beter en gemotiveerder kunnen uitvoeren. De SDD is voorstander van een hele praktische invulling van vrijwilligersbeleid, bijvoorbeeld door het subsidiabel stellen van relevante cursussen. Voor dorpshuisbestuurders zou dit bijvoorbeeld de cursus Bedrijfshulpverlening kunnen zijn of de cursus Sociale Hygiëne.

Ook het beschikbaar stellen van gemeentelijke faciliteiten verdient aanbeveling. Zo zou de gemeente een actieve rol kunnen spelen bij het groot onderhoud van de diverse dorpshuizen of begeleiding kunnen geven bij het opstellen van een onderhoudsplan.

6. Beleidsvoornemens op hoofdlijnen

De Stichting Dorpshuizen Drenthe stelt voor de periode 2003-2005 de volgende beleidsvoornemens centraal:

- ✚ De informatievoorziening aan de dorps huizen wordt gecontinueerd en uitgebreid. Dit middels de nieuwsbrieven en de brochures die de SDD uit geeft. De inkoop van een digitale kennisbank uit Friesland speelt ook een belangrijke rol bij de ontwikkeling van producten.
- ✚ De SDD komt met een pakket aan cursussen en workshops op het gebied van deskundigheidsbevordering.
- ✚ De SDD zoekt verder naar collectieve voordeelregelingen voor dorps huizen.
- ✚ De SDD werkt verder aan het uitbreiden van de Noordelijke samenwerking.
- ✚ De SDD werkt aan het opzetten van gemeentelijke platforms voor dorps huizen, waar kennis en informatie kunnen worden uit gewisseld.
- ✚ De SDD zal als aanjager voor gemeentelijk accommodatiebeleid blijven dienen.
- ✚ De SDD zal met aanverwante organisaties blijven overleggen en zoeken naar samenwerkingsvormen.
- ✚ De SDD zal de producten van het Groninger project 'Dorps huizen maken een ondernemingsplan' beschikbaar maken voor de dorps huizen in Drenthe.
- ✚ De SDD werkt verder aan het uitbreiden van haar eigen achterban.

7. Werkwijze

Het werkkterrein van de SDD is erg divers. We ontvangen vragen variërend van het toesturen van voorbeeldmateriaal tot het meehelpen bij de oprichting van een dorps huis. De actie die naar aanleiding van de vragen ondernomen wordt is even divers.

Er zijn vragen die telefonisch af te handelen zijn en vragen die schriftelijk verwerkt kunnen worden (zoals het toezenden van informatiemateriaal, concept contracten en voorbeeld contracten). Ook komt het voor dat er vragen binnen komen die veel voorbereidingstijd van de SDD vragen (zoals ondersteuning bieden bij het maken van een goed pachtcontract, het toetsen van een verbouwingsplan of het geven van advies over het maken van een beleidsplan).

Daarnaast zijn er ondersteuningsvragen die ook veel inzet van de SDD vergen. Dit zijn de adviserende gesprekken en langlopende projecten, zoals nieuwbouw of verbouw van een dorps huis. Dit soort projecten vraagt een gedegen (schriftelijke) voorbereiding en het participeren in werkgroepen.

Werkorganisatie

De SDD is een stichting. Het stichtingbestuur bestaat uit minimaal 5 en maximaal 9 personen, allen komend vanuit het dorps huiswerk.

De stichting heeft 2 medewerkers in dienst: een administratieve kracht voor 0,5 fte en een consulente voor 0,8 fte. Het kantoor van de SDD is gevestigd in Assen. De stichting is op kantooruren bereikbaar van maandag t/m donderdag.

Samenwerking, afstemming en samenhang

Zoals gemeld in het hoofdstuk aansluiting bij het provinciale beleid heeft de SDD een aantal waardevolle werkrelaties opgebouwd met diverse (welzijns)organisaties en collega-organisaties (bijvoorbeeld de Stichting WiN, de SWBO, de SWMD, de SWW, de Stichting Welzijn 2000, de BOKD, Speeltuinwerk Drenthe, VGD en SDF).

Waar mogelijk wordt samengewerkt en samen nagedacht over initiatieven en nieuwe projecten.

Vraaggestuurd en resultaatgericht

Door regelmatig contact met de doelgroep en het houden van gerichte inventarisaties stelt de SDD vast welke ondersteuningsbehoeften er bij de doelgroep aanwezig zijn.

Wanneer blijkt dat veel dorps huizen met specifieke vragen zitten, dan wordt hierover een themabijeenkomst georganiseerd. Dat is in die situatie de efficiëntste manier om een grote groep klanten van dienst te zijn met een maximum aan resultaat. De themabijeenkomsten worden na afloop geëvalueerd om vast te stellen of de klant tevreden is over het gebodene en of er aan de verwachting is voldaan.

Dit neemt niet weg dat er voor bepaalde gemeenschappelijke vragen geen standaardantwoord te geven is. Het advies aan de klant dient dan maatwerk te zijn, waarin rekening wordt gehouden met de plaatselijke situatie.

De SDD werkt nadrukkelijk vraaggericht en probeert om pro-actief in te spelen op het voortdurend veranderende werkveld.

Klantentevredenheidsonderzoek

De SDD inventariseert tijdens iedere aangesloten vergadering in hoeverre de klanten tevreden zijn met het gebodene. Naar aanleiding van eventuele kritiek en opmerkingen kan het programma voor het daaropvolgende jaar worden aangepast aan de behoefte van de klant.

Positie van de SDD in de toekomst en positionering ten opzichte van andere organisaties

In mei 2002 zijn de besturen van de SDD en de Stichting samenwerking van Dorpshuizen in Friesland (SDF) overeen gekomen op per 1 januari 2003 te gaan samenwerken. De eerste stap voor een inbedding in een grotere organisatie is daarmee een feit. Samenwerking waarborgt een constant hoog niveau van producten en stimuleert de ontwikkeling van kansrijke (Noordelijke) projecten.

In de begroting van de SDD is rekening gehouden met de uit de samenwerking voortvloeiende kosten. De samenwerking zorgt voor een efficiënte inzet van mensen en middelen en zorgt ervoor dat er in Drenthe (bij een gelijkblijvende ondersteuningsbehoefte) niet op korte termijn nog extra fte's nodig zullen zijn.

Ook de inkoop van de digitale kennisbank zal de druk op de werknemers in Drenthe verminderen en een urenuitbreiding minder snel noodzakelijk maken. De digitale kennisbank bevat een schat aan informatie op het gebied van bijvoorbeeld wet- en regelgeving en voorbeeld documenten. De dorps huizen die aangesloten zijn bij de SDD krijgen een eigen wachtwoord waarna men toegang heeft tot de kennisbank. De collega's in Friesland zien toe op de actualisering van de kennisbank. Daarnaast kunnen de Drentse werknemers in Friesland terecht voor advies en eventuele ondersteuning en zullen de Friese collega's Drenthe vertegenwoordigen in Landelijke overlegstructuren.

De SDD heeft in de afgelopen 2 jaar goede contacten opgebouwd met diverse overheden (gemeenten) en aanverwante organisaties zoals diverse welzijnsinstellingen. Met deze welzijnsinstellingen is overeen gekomen dat het aanbod van de SDD en de afzonderlijke welzijnsinstellingen op elkaar aanvullend zal zijn. Waar nodig is sprake van collegiaal overleg of worden samen activiteiten ontplooid. Na afstemming wordt gekeken bij welke organisatie de vraag van een dorps huis het beste past. Overlap van werkzaamheden en het inefficiënt inzetten van middelen wordt door deze manier van werken vermeden.

Het bestuur van de SDD heeft in haar huishoudelijk reglement vastgelegd dat werkzaamheden ten behoeve van bijvoorbeeld een gemeente of andere organisatie op commerciële basis plaats zal vinden wanneer het gaat om werkzaamheden met een arbeidsintensief karakter. De middelen die door de provincie en de dorps huizen zelf worden opgebracht, worden primair aangewend ten behoeve van de organisatie SDD en haar doelgroep, de dorps huizen.

De SDD heeft het initiatief genomen om te komen tot een Drents vrijwilligershuis, een fysieke plek waar diverse provinciaal gesubsidieerde organisaties kwalitatief goede huisvesting en faciliteiten kunnen vinden. Een voordeel van een dergelijk gebundeld vrijwilligershuis is ook dat collega's ideeën en ervaringen kunnen uitwisselen en dat er op diverse terreinen samengewerkt kan worden. Op termijn kan het vrijwilligershuis daarnaast wellicht een rol vervullen op het gebied van werkgeverschap en verzekeringen. De SDD wil hiermee actief meewerken met en meedenken over het vergroten van de deskundigheid en de mogelijkheden van diverse (vrijwilligers)organisaties.

8. Werkplan 2003

8.1 Inleiding

Zoals al in hoofdstuk 1 besproken is komt het idee van de dorps huisondersteuning in Drenthe voort vanuit het onderzoek "Op eigen kracht of met hulpmotor".

De SDD zorgt nu sinds mei 2000 voor de ondersteuning van de vrijwilligers die zich bezig houden met het dorps huiswerk in Drenthe. Daarbij gaat het om zo'n 150 besturen. Daarnaast is zeker nog een groep van 1500 vrijwilligers op het praktische vlak actief binnen het dorps huiswerk (schoonmaak, bardiensten, organiseren van activiteiten, onderhoud, etc.).

Het werk van de SDD sluit prima aan bij het provinciaal vrijwilligersbeleid. Door begeleiding blijven bestaande vrijwilligers gestimuleerd om hun werk te blijven doen. Daarnaast heeft ondersteuning een positief effect op het werven van nieuwe vrijwilligers. De drempel om vrijwilligerswerk te gaan doen wordt kleiner gemaakt.

8.2 Organisatie

De SDD bestaat sinds november 2001. De Stichting heeft een bestuur bestaande uit 5 personen en een adviseur. Alle bestuursleden zijn zelf actief betrokken bij het dorps huiswerk in hun eigen leefomgeving.

De Stichting stuurt 2 personeelsleden aan: een consulente (0,8 fte) en een administratief medewerkster (0,5 fte). Per 1 januari 2003 ligt het werkgeverschap voor de medewerksters bij Dorp & Bedrijf Friesland (DBF). Daarnaast zal per 1 januari 2003 samengewerkt worden met de Stichting samenwerking van Dorps huizen in Friesland (SDF).

Met ingang van 2002 is het voor dorps huizen mogelijk om zich aan te sluiten bij de SDD, Hier heeft inmiddels ruim 60% van de dorps huizen gehoor aan gegeven (73 dorps huizen zijn rechtstreeks aangesloten en via 3 donateurs vertegenwoordigd de SDD nog eens 18 accommodaties, een totaal van 91). Het aantal dorps huizen dat is aangesloten bij de SDD groeit nog steeds.

Daarnaast zijn vijf welzijnsorganisaties bij de SDD aangemeld als donateur. Twee gemeenten verstrekken de SDD een bijdrage vanuit het standpunt dat de Stichting een belangrijke vorm van ondersteuning aan de dorps huizen in hun gemeente geeft.

In 2002 komen de besturen van de SDD en de SDF overeen om onder voorwaarden per 1 januari 2003 structureel te gaan samenwerken. Samenwerking heeft diverse voordelen: de beschikbare formatie kan efficiënt worden ingezet door gebruik te maken van Friese kennis en Friese netwerken. Ook kan de SDD gebruik maken van een aantal al in Friesland ontwikkelde producten, zoals de kennisbank voor dorps huizen. De kennisbank is een digitale databank vol relevante informatie voor dorps huisbesturen. De kennisbank bevat bijvoorbeeld arbeidscontracten en voorbeeldreglementen die gedownload kunnen worden. Daarnaast zal Friesland Drenthe praktisch ondersteunen (denk hierbij bijvoorbeeld aan ziekte waarneming of vakantie vervanging).

Beide organisaties zijn voornemens het werkgeverschap te delegeren aan Dorp en Bedrijf (DBF) in Raerd. Het afstoten van het werkgeverschap stelt de besturen van SDD en SDF in staat om zich primair met bestuurszaken bezig te houden.

8.3 Activiteiten

De SDD houdt zich bezig met de volgende activiteiten:

✚ Voorlichting en informatie

(8.3.1)

- ✚ Deskundigheidsbevordering (8.3.2)
- ✚ Belangenbehartiging (8.3.3)
- ✚ Projectontwikkeling en –begeleiding (8.3.4)
- ✚ Het opzetten van structurele Noordelijke samenwerking (8.3.5)

8.3.1 Voorlichting en informatie

Het onderwerp voorlichting en informatie bestaat uit diverse taken, die aansluitend zullen worden toegelicht.

Activiteit: Het uitgeven van een nieuwsbrief.
 Doel: Het verstrekken van relevante informatie waardoor dorpsbesturen toegerust worden om hun werk beter te kunnen doen.
 Bereik: De nieuwsbrief wordt verspreid in een oplage van 350 exemplaren en wordt toegezonden aan: de aangesloten dorpsbesturen, de niet-aangesloten dorpsbesturen, de donateurs, de gemeenten, de Statenleden, de gedeputeerde en (collega-) organisaties.
 Beoogd resultaat: De besturen lezen in de nieuwsbrief over actualiteiten en wet- en regelgeving welke van toepassing is op dorpsbesturen. Zij gebruiken deze kennis in de praktijk.
 Planning: De nieuwsbrief verschijnt eens per kwartaal (maart/juni/september/december).

Activiteit: Het verstrekken van telefonische en/of schriftelijke informatie.
 Doel: Het informeren van dorpsbesturen.
 Bereik: Individuele dorpsbesturen. In de periode mei 2001-april 2002 werd circa 103 maal telefonische en/of schriftelijke informatie gegeven.
 Beoogd resultaat: Het bestuur kan direct verder werken doordat de informatie aansluit bij hun vraag.
 Planning: Afhankelijk van de vragen.

Activiteit: Het voeren van consultgesprekken.
 Doel: Het adviseren van dorpsbesturen.
 Bereik: Individuele dorpsbesturen. Soms kan advies gegeven worden voor een groep dorpsbesturen in dezelfde gemeente (afhankelijk van de problematiek). In de periode mei 2001-april 2002 werden 37 gesprekken gevoerd.
 Beoogd resultaat: Het dorpsbestuur kan een beslissing nemen en het aangegeven probleem verder zelf oplossen.
 Planning: Afhankelijk van de vragen.

Activiteit: Het organiseren van themabijeenkomsten en een aangeslotenen bijeenkomst.
 Doel: Het informeren van een grotere groep dorpsbesturen over een actueel thema of wet- en regelgeving.
 Bereik: Alle dorpsbesturen in de provincie Drenthe. In de periode mei 2001-april 2002 werden 2 themabijeenkomsten georganiseerd.
 Beoogd resultaat: Circa 20 dorpsbesturen krijgen gerichte informatie waarop zij op dat moment behoefte hebben. Zij kunnen de opgedane kennis toepassen binnen hun eigen dorpsbestuur.
 Planning: Voorjaar 2003: themabijeenkomst.
 Najaar 2003: aangeslotenen bijeenkomst in combinatie met een themabijeenkomst.

Mogelijke partners bij het organiseren van themabijeenkomsten zijn collega-organisaties en welzijnsorganisaties (in 2001 organiseerde de SDD bijvoorbeeld een themabijeenkomst rondom vrijwilligerswerk met medewerking van STAMM en Partoer; voor het najaar van 2002 is een bijeenkomst i.s.m. St. Welzijn Coevorden 2000 gepland).

N.B.: Het thema van de bijeenkomsten is niet op voorhand al vast te leggen. Wijzigingen in de wetgeving, actuele zaken en de vragen vanuit de doelgroep bepalen het uiteindelijke aanbod.

Activiteit: Het organiseren van platformavonden (discussiebijeenkomsten) per gemeente.
Doel: Het tot stand brengen van onderlinge communicatie en het uitwisselen van ervaringen, om op die manier elkaar te helpen. Daarnaast wordt het zelforganiserend vermogen van de dorpsbesturen door deze avonden gestimuleerd. Ook het bespreken van thema's die in de betreffende gemeente actueel zijn.
Bereik: Alle dorpsbesturen in de betreffende gemeente.
Beoogd resultaat: Gemiddeld 8 dorpsbesturen per gemeente maken kennis met elkaar en wisselen ervaringen uit. Wanneer nodig weten zij elkaar te vinden en maken gebruik van elkaars kennis en ervaringen.
Planning: 6 avonden in het voorjaar van 2003 en 6 avonden in het najaar van 2003.

8.3.2 Deskundigheidsbevordering

Een aantal activiteiten in de aandachtsgebieden voorlichting en informatie en deskundigheidsbevordering overlappen elkaar. Voor de beschrijving van het onderdeel nieuwsbrief en het onderdeel themabijeenkomsten verwijzen wij u graag naar paragraaf 3.1.

Activiteit: Het organiseren van cursussen en workshops.
Doel: Het vergroten van de kennis van dorpsbesturen, hun vrijwilligers en eventuele personeelsleden op specifieke thema's (zoals bijvoorbeeld Bedrijfs hulpverlening, bestuurlijke zaken, etc.).
Bereik: De cursussen en workshops worden aangeboden aan alle dorpsbesturen.
Beoogd resultaat: Tenminste 18 dorpsbesturen hebben deelgenomen aan het cursusaanbod en de workshops en passen deze kennis toe binnen hun eigen dorpsbestuur.
Planning: medio 2003: herhalingsopleiding Bedrijfs hulpverlening.
najaar/winter 2003: 4 workshops bestuurlijk functioneren.

N.B.: Het thema van de workshops is niet op voorhand voor 100% vast te leggen. Wijzigingen in de wetgeving, actuele zaken en de vragen vanuit de doelgroep bepalen het uiteindelijke aanbod.

Activiteit: Het uitgeven van brochures.
Doel: Het aanbieden van specifieke kennis aan bestuursleden van dorpsbesturen.
Bereik: De brochures zijn beschikbaar voor alle dorpsbesturen in Drenthe.
Beoogd resultaat: Tenminste 35 dorpsbesturen vragen de brochure aan en nemen kennis van de informatie in de brochure. Deze kennis is vervolgens toepasbaar in het eigen dorpsbestuur.
Planning: De uitgave van brochures wordt veelal gekoppeld aan de planning van de themabijeenkomsten (voorjaar 2003).
Ook voor de brochures geldt dat het aanbod wordt afgestemd.

8.3.3 Belangenbehartiging

De SDD zet zich in algemene zin in voor de belangen van de dorpshuizen in Drenthe.

Het bestuur vindt het belangrijk om gemeenten te informeren op het gebied van gemeentelijk accommodatiebeleid. De ontwikkeling van een transparant accommodatiebeleid is gunstig voor de dorpshuizen. Het geeft bestuurlijke rust en overzicht. Daarnaast maakt goed gemeentelijk beleid de drempel lager voor vrijwilligers om zich in te zetten voor het dorpshuis. Gekoppeld aan het accommodatiebeleid is het ook belangrijk om te komen tot een gemeentelijke facilitering voor vrijwilligers. Bijvoorbeeld het door de gemeente beschikbaar stellen van subsidie voor het volgen van (veelal verplichte!) cursussen zou de dorpshuisbesturen ten goede komen.

Naast bovenstaande algemene uitgangspunten is de SDD voortdurend op zoek naar mogelijkheden om voordeel voor de dorpshuisbesturen te bewerkstelligen. In 2003 zal worden gekeken naar de mogelijkheid tot het collectief inkopen van energie. De collectieve korting op de verplichte BUMA en SENA-afdracht wordt in 2003 gecontinueerd. Deze regeling is in 2002 aangescherpt ten gunste van de dorpshuisbesturen.

8.3.4 Projectontwikkeling en -begeleiding

Desgewenst kan de SDD gemeenten en welzijnsorganisaties ondersteunen bij projecten op het gebied van verbouw of nieuwbouw van dorpshuizen of op het gebied van gemeentelijk beleid. Hiervoor wordt een commercieel uurtarief in rekening gebracht. Deze werkzaamheden zullen niet worden uitgevoerd in de door de provincie beschikbaar gestelde formatie.

In 2002 nam het bestuur van de SDD het initiatief om met een aantal vrijwilligersorganisaties te praten over het idee om te komen tot een vrijwilligershuis. Het betreft hier een gemeenschappelijk facilitair gebeuren. Door samen gebruik te maken van huisvesting en faciliteiten kunnen vrijwilligersorganisaties hun organisatiekosten laag houden. In tweede instantie kan het vrijwilligershuis op termijn iets voor de organisaties betekenen op het gebied van werkgeverschap, verzekeringen, etc. In overleg met diverse andere organisatie en de provincie Drenthe zal worden gekeken of het idee van het vrijwilligershuis levensvatbaar en uitvoerbaar is en of het initiatief meerwaarde heeft voor het vrijwilligerswerk op het brede terrein van de leefbaarheid in Drenthe. Het bestuur van de SDD ziet echter geen uitvoerende taak voor de eigen organisatie weggelegd waar het gaat om de eventuele realisatie van het vrijwilligershuis. Dit is niet primair de taak van de SDD.

De SDD is in samenwerking met de Stichting van samenwerking van Dorpshuizen in Friesland (SDF) bezig projecten te ontwikkelen.

In 2003 wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van het idee om een Noordelijk uitzendbureau voor dorpshuisbeheerders op te zetten. De voordelen van zo'n bureau zijn legio: dorpshuisbesturen zijn verlost van de toch vaak lastige taak van werkgever en alle bijkomende problemen (ziekte, reïntegratie, ontslag, etc.). Daarnaast is het een kans voor beheerders om in meerdere dorpshuizen te werken. Ook ziektevervanging en waarneming van vakanties behoren tot de mogelijkheden.

8.3.5 Opzetten structurele Noordelijke samenwerking

Zoals genoemd in paragraaf 2 komen de besturen van de SDD en de SDF overeen om onder voorwaarden per 1 januari 2003 structureel te gaan samenwerken.

Samenwerking heeft diverse voordelen: de beschikbare formatie kan efficiënt worden ingezet door gebruik te maken van Friese kennis en Friese netwerken. Ook kan de SDD gebruik maken van een aantal al in Friesland ontwikkelde producten, zoals de kennisbank voor dorpshuizen. De kennisbank is een digitale databank vol relevante informatie voor dorpshuisbesturen. De kennisbank bevat bijvoorbeeld arbeidscontracten en voorbeeldreglementen die gedownload kunnen worden. Daarnaast

zal Friesland Drenthe praktisch ondersteunen (denk hierbij bijvoorbeeld aan ziekte waarneming of vakantie vervanging).

Een voorwaarde voor deze samenwerking is wel dat de provincie Drenthe in haar subsidiering van de SDD zorgt voor financiën om vorm te geven aan die samenwerking. De SDF kan niet vanuit haar eigen budget werken aan de samenwerking met Drenthe. De SDF zal voor de samenwerking uren vrij moeten maken door extra formatie in te zetten. Dit brengt uiteraard kosten met zich mee.

8.4 Evaluatie resultaten

De resultaten van de SDD kunnen op de volgende manieren worden getoetst:

- ✚ De jaarlijkse vergadering voor de aangesloten dorps huizen vormt het moment om de behaalde resultaten te toetsen en verantwoording af te leggen aan de aangesloten dorps huizen.
- ✚ Er worden jaarlijks 10 discussiebijeenkomsten georganiseerd, waar actuele zaken (projecten), knelpunten en nieuwe vragen aan de orde kunnen komen.
- ✚ De SDD houdt minimaal 1x per 2 jaar een tevredenheidsonderzoek onder de aangesloten dorps huizen.
- ✚ Themabijeenkomsten worden naar behoefte gebruikt voor evaluatie.
- ✚ Het opkomstpercentage tijdens activiteiten van de SDD geeft een duidelijk beeld van de effectiviteit van de georganiseerde activiteiten.

8.5 Slotopmerkingen

Het bestuur van de SDD legt met de meerjarenvisie 'Dorp onder dak' de basis voor het werk van de organisatie in de komende jaren. De SDD wil graag samen met de dorps huisbesturen, de provincie Drenthe, de Drentse gemeenten en andere welzijnsorganisaties meewerken aan een leefbaar Drenthe.

Binnen die leefbaarheid neemt het dorps huis een belangrijke plaats in, waar dorps bewoners (en wijkbewoners) elkaar kunnen ontmoeten en aan activiteiten kunnen deelnemen. Daarnaast geeft het dorps huis mensen de ruimte om zelf een stuk verantwoordelijkheid te dragen voor de kwaliteit van hun leefomgeving door het doen van vrijwilligerswerk.

Begroting SDD per kalenderjaar vanaf 2003**Personele kosten, huisvestingskosten en organisatiekosten:**

projectmedewerkster 0,8 fte (incl. kosten werkgvr.)	€ 46.029,00
administratief medewerkster 0,5 fte (idem)	€ 18.358,00
herverzekeringskosten zkw/Arbo	€ 4.537,80
salarisadministratie	€ 1.361,34
kantoorhuur	€ 3.539,00
verzekeringen/belastingen	€ 226,89
telecommunicatie	€ 907,56
administratiekosten	€ 340,34
vakliteratuur/documentatie	€ 453,78
bijdragen/contributies	€ 340,34
verzekeringen (WA/electronica)	€ 226,89
onderhoud inventaris	€ 567,23
kantoorbenodigheden	€ 1.134,45
automatisering	€ 1.134,45
kopieer-, druk-, porto- en reprotoeken	€ 680,67
bestuurs- en representatiekosten	€ 567,23

Activiteiten:

Inkoop cursussen/cursusaanbod:	
<i>2 opleidingen BHV</i>	€ 1.361,34
<i>2 herhalingsopleidingen BHV</i>	€ 1.361,34
<i>bestuurlijk functioneren</i>	€ 3.630,24
themabijeenkomsten	€ 907,56
platformavonden (per gemeente)	€ 2.722,68
uitgave nieuwsbrief	€ 1.815,12
reis- en verblijfskosten tbv activiteiten	€ 3.630,24
bestuur- en vrijwilligerskosten tbv activiteiten	€ 567,23
portokosten tbv activiteiten	€ 1.134,45
kopieer-, druk- en reprotoeken tbv activiteiten	€ 1.815,12
kosten telecommunicatie tbv activiteiten	€ 907,56
totaal kosten	€ 100.257,85

Dekkingsopzet:

Provincie Drenthe	€ 82.598,23
Gemeentelijke bijdrage	€ 4.000,00
Bijdrage dorpshuizen	€ 6.806,70
Cursusbijdragen	€ 500,00
Bijdrage fondsen tbv cursusaanbod	€ 6.352,92
	€ 100.257,85

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 23 september 2002, kenmerk 38/6.7/2002008371;

BESLUITEN:

met ingang van 2003 aan de Stichting Dorpshuizen Drenthe een structurele subsidie te verlenen van jaarlijks € 70.000,-- voor de ondersteuning van de vrijwillige besturen van dorpshuizen.

Assen, 13 november 2002

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

ab/jh/coll.